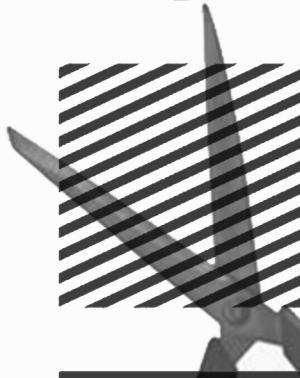
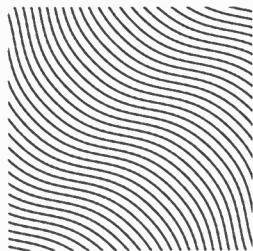

Clémence X.- Clementine

Ενάντια στη μορφή-ζευγάρι

*Η ομάδα **Phreaks*** είναι μια ομάδα
ενασχόλησης με το βιβλίο και τη σκέψη,
που δημιουργήθηκε
στη κατάληψη Παπούντσάδικο.
Η ανάγκη και η επιθυμία μας,
να εμπλουτίσουμε
τα εργαλεία μας «επικίνδυνης» σκέψης,
κόντρα σε ειδικούς,
κόντρα σε “κουλτονυριάρηδες”,
κόντρα στα αφεντικά,
μας έφερε "εδω".*

*Αυτό που κρατάς στα χέρια σου
αποτελεί ένα πρώτο πείραμα.*

*Mια ανατύπωση της διάλεξης
«Precarious Labor: A Feminist Viewpoint»
της Silvia Federici.
Και μια ανατύπωση του άρθρου
«Against the Couple-Form»
από το πρώτο τεύχος
των queer φεμινιστικού περιοδικού LIES.
Συνγραφέας του άρθρου είναι
η Clémence X. Clementine.*

Ποιοι ήταν οι **phreaks;*

Οι phreaks είχαν δημιουργήσει ένα είδος υποκουλτούρας και μια κοινότητα που σε συνέργασια με underground περιοδικά και πειρατικά ραδιόφωνα αντάλλασαν γνώσεις πάνω στα τηλεπικοινωνιακά δίκτυα. Κυκλοφορούσαν κασσέτες και συσκευές που πέζανε συγκεκριμένες συχνότητες ήχουν και ετσι μπορούσαν πχ να πραγματοποιούν υπεραστικές κλήσεις δωρεάν.

Την ανακάλυψη αυτή την έκανε το 1957, ένας τιφλός πιτσιρικάς που πραγματοποιούσε τηλεφωνικές κλήσεις για να οκούνει ηχογραφημένα μηνύματα για συντροφιά και συγχρόνως σφύραγε. Στην νότα μι λοιπόν τα μηνύματα αυτά σταματάγανε. Το δίκτυο με συγκεκριμένες συχνότητες εκτελούσε συγκεκριμένες εντολές.

**βλέπε περισσότερα στη μπροσούρα "για την απομνημονίση της τεχνικής γνώσης" R.C.L.M.-W.H.T.S.-Y.U.R.S.*

Το «Τέρμα με τις μητέρες, τις γυναίκες και τα κορίτσια, ας καταστρέψουμε τις οικογένειες!» ήταν μια χειρονομία-πρόσκληση να σπάσουμε τις αναμενόμενς αλυσίδες των γεγονότων, να απελευθερώσουμε τις συμπιεσμένες δυνητικότητες. Ήταν ένα χτύπημα στις γαμημένες ιστορίες αγάπης, στην κοινότυπη πορνεία. Ήταν ένα κάλεσμα να ξεπεράσουμε το ζευγάρι ως στοιχειώδη μονάδα διαχείρισης της αλλοτρίωσης.

-Tiqqun, «How to?»

Λιμπιντικές ροές διατέμνουν τον κοινωνικό κόσμο. Οι ερωτικές και σεξουαλικές σχέσεις δεν υπάρχουν σε κάποιο ασφαλές πεδίο αποκομμένο από την υπόλοιπη κοινωνία. Μάλλον αποτελούν συστατικά στοιχεία σχεδόν κάθε πτυχής της κοινωνικής ζωής. Η επιθυμία ρέει και κυκλοφορεί ανάμεσα σε χώρους απασχόλησης, διαμάχες μεταξύ διανοούμενων, πολιτικές οργανώσεις, καλλιτεχνικούς κύκλους, παιδικές χαρές και νεκροταφεία. Ο ηλικιωμένος ασθενής αρπάζει το στήθος της νοσοκόμας που σκύβει από πάνω του. Ο κυβερνητικός αξιωματούχος γδύνει τη νεοπροσληφθείσα ασκούμενη αφήνοντάς τη μόνο με το λεσπάρ στρινγκ της κατά τη διάρκεια μιας σημαντικής ενημέρωσης στο γραφείο του. Ο φυλακισμένος ακουμπάει το χέρι του στο διαχωριστικό τζάμι του θαλάμου επισκεπτών, προσπαθώντας ν' ακουμπήσει τη σύζυγό του ύστερα από είκοσι χρόνια σωματικού διαχωρισμού. Αυτές οι ροές των λιμπιντικών επιθυμιών επενεργούν εντός και μεταξύ ευρύτερων κοινωνικών μηχανισμών, με τέτοιο τρόπο ώστε να αναζωογονούν τις δυναμικές της οικονομικής και πολιτικής ζωής. Η επιθυμία, συχνά εστία πολιτικής, εισχωρεί στο λεγόμενο «δημόσιο» πεδίο.

Η πατριαρχία υποβάλλει ακατάπαυστα αυτές τις επιθυμητικές ροές σε ένα σύστημα οργάνωσης, σε μια λογική που στρέφει τις επιθυμητικές ροές ενάντια στον ίδιο τον εαυτό τους. Θα αναφέρομαι σε αυτό το καναλιζάρισμα και την οργάνωση των σεξουαλικών και ερωτικών σχέσεων ως λογική του ζευγαριού – αυτή που διοχετεύει, απλοποιεί και ανάγει την ερωτική επιθυμία στις ανάγκες της πατριαρχίας εντός του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής. Αυτή η λογική υποθέτει ότι οι γυναίκες δεν έχουν παρά έναν μόνο χώρο εκπλήρωσης των κοινωνικών και σεξουαλικών επιθυμιών τους, τη ρομαντική σχέση με έναν άντρα. Το ζευγάρι λειτουργεί ως κατώφλι, ως εισιτήριο εισόδου, ως το χρυσό κλειδί που επιτρέπει σε μια γυναίκα να συμμετάσχει στον κοινωνικό κόσμο. Το ζευγάρι υπόσχεται ότι, αφού εισέλθει στη λαβή του, καμιά πλέον δεν θα υποφέρει από αλλοτρίωση, απομόνωση, ανία, ξεριζωμό. Το ζευγάρι παραχωρεί στη γυναίκα την ιδιότητα του προσώπου και την κοινωνική ορατότητα. Αποκτά έναν τίτλο, μια χρονικότητα, έναν χώρο μέσω του ζευγαριού. Ο γάμος εσωκλείει ευλαβικά αυτή τη λογική και τη διαίωνιση της συγκεκριμένης μορφής που πήρε η πατριαρχία στον καπιταλισμό.

Η πράξη και ο λόγος εντός των πατριαρχικών κοινωνικών σχέσεων

αναδύονται από μια ομάδα αντρών που ενδιαφέρονται ο ένας για τον άλλον. Στους πνευματικούς, πολιτικούς ή καλλιτεχνικούς κύκλους, ένα επιτελείο αντρών συχνά μονοπωλεί την ικανότητα συμμετοχής στην παραγωγή γεγονότων ή ιδεών, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι κάνει και κάτι ιδιαίτερα ενδιαφέρον. Η πατριαρχία συστηματικά αποκλείει τις γυναίκες από την πράξη και τον λόγο, ξαποστέλνοντάς τες ως τάξη στην εκτέλεση της άμισθης εργασίας κοινωνικής αναπαραγωγής. Αντίθετα από μια ουσιοκρατική έννοια, η κατηγορία της γυναίκας προκύπτει από έναν έμφυλο τρόπο εκμετάλλευσης και υποβιβάζει ορισμένους τύπους εργασίας στην ιδιωτική, άμισθη σφαίρα. Ενώ οι γυναίκες εργάζονται δραστήρια σε έμμισθες δουλειές εκτελώντας επιπλέον την οικιακή εργασία, οι άντρες δημιουργούν τη σφαίρα της δημόσιας ζωής προκειμένου να μονωθούν από την αποδοχή της κοινοτυπίας και της περιττότητάς τους.

Οι άντρες παραχωρούν στις γυναίκες πρόσβαση στην πράξη και τον λόγο μέσω της ανάπτυξης σεξουαλικών σχέσεων με τους άντρες αυτού του κύκλου. Οι εργένισσες, εκείνα τα αδέσποτα σκυλιά, παραμένουν στην περιφέρεια, πάντα σε απόσταση από τον χώρο όπου διεξάγονται διαβούλεύσεις, σχέδια και γεγονότα. Το ζευγάρι ενεργεί ως κοινωνική μορφή η οποία απαιτεί από τις γυναίκες, για να μπορέσουν να συμμετάσχουν σε οποιαδήποτε πρακτική ή τομέα επιθυμούν, να προσδεθούν στους άντρες μέσω του μηχανισμού του ζευγαριού. Η μορφή-ζευγάρι συχνά συγκροτεί τη μοναδική τεχνική που προστατεύει μια γυναίκα από τον μισογυνισμό μιας ομάδας αντρών. Ποια είναι αυτή; Α, νομίζω πως είναι η κοπέλα του Ζακ, η πρώην του Μπεν. Οι γυναίκες γίνονται γνωστές για τις σχέσεις τους με τους άντρες, όχι για την προσφορά τους στην πνευματική ή πολιτική ζωή. Οι ζωές των γυναικών υποβαθμίζονται στους ρόλους τους ως η σύζυγος του Ρ ή η ερωμένη του Τζ, όχι ως ποιήτριες, θεωρητικοί, ή επαναστάτριες όπως τους πρέπει.

Οι γυναίκες επιλέγουν διαφορετικές στρατηγικές όταν αντιμετωπίζουν τις πατριαρχικές κοινωνικές σχέσεις και τη λογική του ζευγαριού. Η γυναίκα που ακολουθεί έναν άντρα με εξουσία σε ένα συγκεκριμένο περίγυρο. Η γυναίκα που πάντα χρειάζεται έναν άντρα γύρω της και θα πάρει ό,τι μπορέσει. Η γυναίκα που απολαμβάνει την αυτοπεποίθηση να είναι η φιλενάδα του τάδε. Η γυναίκα που κάθεται χαρωπά στον «καναπέ των φιλενάδων» κατά τη διάρκεια της πρόβας του συγκροτήματος. Η γυναίκα που βρίσκεται σε κατάθλιψη όταν δεν έχει αγόρι. Η γυναίκα που βλέπει τον άντρα με τον οποίο είναι μαζί ως καθρέπτη της δικής της μαεστρίας. Η γυναίκα που περιμένει έναν άντρα αρκετά εντυπωσιακό για να την πάει μπροστά. Η γυναίκα της οποίας η διανοητική εργασία μονοπωλείται στο να ξενυχτάει γράφοντας απολογητικά e-mail στο αγόρι της αντί να σκαρώνει δικά της ποιήματα, θεωρίες ή αρχιτεκτονικά σχέδια.

Η λογική του ζευγαριού μεσολαβεί τη σχέση της γυναίκας με τον εαυτό της, και τις σχέσεις της με άλλες γυναίκες. Στην παραγωγή του εαυτού της ως γυναίκα, έχει διαρκώς στο νου της ότι είναι αναγκαίο να την επιθυμούν, να αξίζει την επιθυμία ενός άντρα, να είναι κατάλληλη για την αγάπη ενός άντρα. Η «προχώρα, κορίτσι μου! το αξίζεις!» διάσταση της σύγχρονης γυναικείας υποκειμενοποίησης κωδικοποιεί την ατομική υποταγή των γυναικών ως

αυτοπραγμάτωση. Τα φεμινιστικά κύματα μετά το 1950 έχουν επαναδιευθετήσει τη θέση των γυναικών στον καπιταλισμό και σε σχέση με τους άντρες, χωρίς απαραίτητα αυτές οι θέσεις να έχουν γίνει λιγότερο καταπιεστικές. Η ψευδοενδυνάμωση των γυναικών να κοιμούνται όπου θέλουν, να φοράνε κραγιόν και ν' αγοράζουν στους εαυτούς τους σοκολάτες αν το θελήσουν, δεν ισοδυναμεί με κάποια σημαντική αλλαγή της δομικής τους εκμετάλλευσης. Η φαμ φατάλ, η μπουρλέσκ χορεύτρια[1], η διευθύντρια έχει άντρα ή την έχει ένας άντρας; Μια γυναίκα ίσως εσωτερικεύσει εξ ολοκλήρου τις απαιτήσεις του ζευγαριού, αναπαράγοντας τον εαυτό της ως ελκυστική, επιθυμητή και περιζήτητη -χαρακτηριστικά τα οποία πρέπει να παραχθούν- ακόμη κι ενόσω διαμαρτύρεται ενάντια στο σεξουαλικά αρπακτικό αρσενικό. Η λογική του ζευγαριού έχει ενισχύσει την άμεση σχέση της εργένισσας με το εμπόρευμα, με την προσταγή να παράγει τον εαυτό της ως εμπόρευμα. Όπως ακριβώς και στη σφαίρα της κυκλοφορίας -όπου υποτίθεται ότι αγοραστές και πωλητές ανταλλάζουν ισοδύναμα- η εργένισσα ανταλλάσσει ώρες στολισμού, τόνωσης και μαδήματος με την ικανότητά να αγοραστεί από έναν άντρα στην αγορά κρέατος. Το ζευγάρι μεσολαβεί σχέσεις μεταξύ γυναικών στον βαθμό που αλληλεπιδρούν όχι για να εμβαθύνουν την μεταξύ τους σύνδεση, αλλά για να κουτσομπολέψουν τα αγόρια, να επεξεργαστούν τις σχέσεις τους με τους άντρες, ν' ανταλλάξουν τεχνολογίες θηλυκότητας δια των οποίων μπορούν να βελτιώσουν το στάτους τους έναντι των ανδρών. Μ' αυτόν τον τρόπο, η μορφή-ζευγάρι στοιχειώνει τις γυναίκες όταν βρίσκονται μόνες τους ή με άλλες γυναίκες.

Δεν πρέπει καμιά να διαχωρίζει την επιθυμία για μια σεξουαλική σχέση μ' έναν άντρα από το πατριαρχικά στημένο παιχνίδι. Ποιοι είναι αυτοί οι γκόμενοι; Τι σκέφτεται μια γυναίκα ότι θα πάρει αν αποκτήσει έναν; Εν ολίγοις, τα πάντα. Το ζευγάρι αντικαθιστά την ίδια την επιθυμία, αφότου εσωκλειστεί ευλαβικά, διοχετευθεί και υποβιβαστεί σε μοναδικό αντικείμενο από την πατριαρχία. Τα νεαρά κορίτσια, αντί να εμφανίζουν μια επιθυμία άρνησης ή ξεπεράσματος, σχεδιάζουν τους γάμους τους ήδη από το νήπιο. Αφοσιώνεται στο ζευγάρι με την ελπίδα να μετριάσει την αλλοτριώσή της και ν' αυξήσει την αισθηση της «ασφάλειας», με τον ίδιο τρόπο που μια πολίτης αφοσιώνεται σε ένα κατασταλτικό κράτος που εμπιστεύεται ότι θα την κρατήσει ασφαλή. Ενώ πιθανώς δεν είναι ορατό απ' την αρχή, το ζευγάρι θα την αλλοτριώσει και θα την απομονώσει περαιτέρω. Θα πρέπει επιπλέον να λογοδοτεί στον σύζυγό της πέρα

από το αφεντικό της, εισερχόμενη σε μια σχέση υπερεκμετάλλευσης. Η συντρόφισσα Valerie Solanas δίνει βάση στην εξατομικευτική λειτουργία του ζευγαριού: «Η κοινωνία μας δεν αποτελεί κοινότητα, αλλά απλά συλλογή απομονωμένων οικογενειακών μονάδων. Απεγνωσμένα ανασφαλής, φοβούμενος ότι η γυναίκα του θα τον αφήσει αν εκτεθεί σε άλλους άντρες ή σε οτιδήποτε που έστω κι ελάχιστα μοιάζει με ζωή, ο άντρας προσπαθεί να την απομονώσει από τους άλλους άντρες κι από τον λίγο πολιτισμό που υπάρχει, οπότε την πηγαίνει στα προάστια, μια συλλογή ζευγαριών, που έχουν απορροφηθεί από τους εαυτούς τους, και των παιδιών τους»[2]. Πόσα μπορεί να συγχωρέσει μια γυναίκα; Πόσα αφήνει να ξεγλιστρήσουν; Πόσο καιρό ανέχεται πράγματα που είναι στραβά, σάπια και γαμημένα; Με μεγάλο κόστος, αποφεύγει να χωρίσει επειδή η ανυπακοή στη λογική του ζευγαριού θα εμποδίσει την πρόσβασή της ακριβώς στους μηχανισμούς που υποτίθεται τη διασώζουν απ' αυτή την περιφρονητική ύπαρξη. Τα ψήγματα φροντίδας και η υπόσχεση μελλοντικής αλληλεγγύης την πείθουν να παραμείνει σε μη ικανοποιητικές, θλιβερές καταστάσεις.

Το ζευγάρι λειτουργεί τόσο ως πρόβλημα όσο και ως η λύση του. Αν όχι αυτό, απλώς χρειάζεται ένα άλλο αγόρι που θα της συμπεριφέρεται καλύτερα. Μια γυναίκα ίσως αισθανθεί τη ναυτία της αμφιθυμίας, τον εγκλωβισμό μεταξύ της εμμονής στη φαλλική εξουσία και την αποστροφή της. Δεν ξέρει ποια είναι μεγαλύτερη, η μελαγχολία του ζευγαριού ή η μελαγχολία της αποκήρυξής του ως κοινωνική μορφή. Οι περισσότερες επιλέγουν τη θλίψη του ζευγαριού από την αλλοτρίωση της απελευθέρωσης απ' τη λαβή του. Το κεφάλαιο προσφέρει έναν ώμο να κλάψεις σε κάθε στροφή, προτείνοντας να δεις μια ρομαντική κομεντί με τις φίλες σου όταν η καρδιά σου έχει ραγίσει, ή παρέχει άπειρους τρόπους να ράψεις ένα νυφικό μόνο για σένα. Όπως στο πλαίσιο της εκλογικής πολιτικής η έκταση της κριτικής περιορίζεται στο ότι δόθηκαν θέσεις εξουσίας σε λάθος άτομα, η μορφή-ζευγάρι αποδίδει τα προβλήματα των γυναικών στο ότι βγαίνουν με τον λάθος άντρα, και όχι στο ίδιο το ζευγάρι. Όσο επενδύει στην ιδέα του ρομαντικού έρωτα ως λύτρωση, ως αρχή ενάντια στην απομόνωση και προς την κατεύθυνση της αυτοεκπλήρωσης, η γυναίκα παραμένει προσδεμένη στη μορφή-ζευγάρι.

Ως μια άλλη όψη του ζευγαριού-ως-λύση, οι λόγοι που περιβάλλουν τα μέτρα λιτότητας και τη νεοφιλελεύθερη αναδιάρθρωση εμφανίζουν το ζευγάρι ως θεραπεία για τη φτώχεια. Διαβάζει καμιά ιστορίες νεαρών ανθρώπων που κινούνται μεταξύ φτώχειας και φυλακής ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι προέρχονται από μονογονεϊκές οικογένειες, ιδιαίτερως με τον πατέρα να απουσιάζει, λες κι η αποκατάσταση του ζευγαριού θα θεράπευε τη φτώχεια και τον δομικό ρατσισμό που παράγει ο καπιταλισμός. Οι κρατικοί γραφειοκράτες λένε στις γυναίκες ότι το ζευγάρι κι η οικογένεια που στηρίζεται σ' αυτό έχει αντικαταστήσει τα κοινωνικά προγράμματα πρόνοιας: δεν χρειάζεσαι βοήθεια με τη φροντίδα των παιδιών ή κουπόνια τροφίμων· χρειάζεσαι έναν άντρα! Ο πιο σίγουρος δρόμος εξόδου από τη φτώχεια είναι να παντρευτείς! Ενώ πολλές γυναίκες ίσως δεν αποκτήσουν ποτέ πρόσβαση στην απασχόληση, εκείνες που έντως δουλεύουν για έναν μισθό αντιμετωπίζουν έμφυλες εισοδηματικές

διαφορές, οι οποίες πιθανόν τις εξωθούν να στηριχτούν σε αντρικούς μισθούς για να υποστηρίζουν τα παιδιά τους. Αυτοί οι οικονομικοί μηχανισμοί διατηρούν τη βιαιότητα της μορφής-ζευγάρι ως παγίδα για τις γυναίκες εντός του καπιταλισμού, ο οποίος μεταμφιέζει την άμισθη εργασία σε πράξεις αγάπης και στοργής.

Η λογική του ζευγαριού έχει αντικαταστήσει τη λογική του θεού. Ανοίξτε το ραδιόφωνο και θ' ακούσετε αμέτρητες μαρτυρίες της απόλυτης θέσης του ζευγαριού: είσαι το μόνο πράγμα που αξίζει, δεν μπορώ να ζήσω χωρίς εσένα -ή πιο υποβλητικά- Κάθε ανάσα που παίρνεις / Κάθε κίνηση που κάνεις / Θα σε παρακολουθώ[3]. Τα περισσότερα ερωτικά τραγούδια περιέχουν, ή ξεκινούν με, το «εγώ» αλλά το «εγώ» είναι στην πραγματικότητα η καθημιά που γονατίζει μπροστά στη γενικευμένη κοινωνική μορφή του ζευγαριού. Το αντρικό βλέμμα έχει αντικαταστήσει το θείο βλέμμα. Όπως ο Αρτώ μας έχει ζητήσει “να τελειώνουμε με την κρίση [judgement] του Θεού” (Pour en finir avec le jugement de dieu), ας τελειώνουμε με την κρίση των αντρών[4].

Διερευνώντας αυτές τις δυναμικές, ίσως καμιά να αναρωτηθεί αν οι γυναίκες μπορούν να επιλέξουν να μη συμμετέχουν σ' ένα ζευγάρι, ενδεχομένως εξερευνώντας μη αποκλειστικές ερωτικές σχέσεις. Αυτή η επιλογή ίσως δεν πάει αρκετά μακριά. Μη συγχέουμε την πολυγαμία μ' ένα μετα-ζευγαρικό παράδειγμα. Η πολυγαμία συνιστά πολλαπλασιασμό της λογικής του ζευγαριού, όχι την καταστροφή του. Το περιστασιακό σεξ, οι βασικοί σύντροφοι, η φυσική και συναισθηματική διαθεσιμότητα κι άλλες τέτοιες διακρίσεις, εμπειριέχουν ερωτικές σχέσεις εντός της ζευγαρικής διαπραγμάτευσης. Η πολυγαμία διανοίγει σχηματισμούς ζευγαρικού τύπου χωρίς την επίσημη δέσμευση του ζευγαριού, επεκτείνοντας την εδαφικότητά του και τα τύπου χταποδιού πλοκάμια του, τα οποία απορροφούν την επιθυμία εντός της λογικής του ζευγαριού. Οι πολυγαμικές ή μη αποκλειστικές σχέσεις λειτουργούν ως στρατηγικές ώστε οι γυναίκες να πλοηγηθούν στις πατριαρχικές κοινωνικές σχέσεις αντί να τις διαρρήξουν ή να τις αρνηθούν.

Η λογική του ζευγαριού διαπερνά τις queer σχέσεις όσο και τις straight. Η ομοκανονικότητα κι η γκέι αφομοίωση έχουν πλάσει τις queer σχέσεις κατ' εικόνα του στρέιτ ζευγαριού. Αντί της ανατροπής των ετεροφυλοφιλικών κοινωνικών σχέσεων, οι αφομοιωτικοί, φιλελεύθεροι ομοφυλόφιλοι πολέμησαν για το δικαίωμα να χωρέσουν στη λογική του ζευγαριού – να παντρευτούν, να φορέσουν νυφικό, να δημιουργήσουν οικογενειακούς πυρήνες ικανούς να προστατέψουν τις σχέσεις ιδιοκτησίας. Οι ομοφυλόφιλοι διαιωνίζουν τις ετεροφυλόφιλες νόρμες και τη φαλλοκρατία μέσω κατηγοριοποίησεων και παιχνιδιών ρόλων, οι οποίες κωδικοποιούν περαιτέρω τις επιθυμίες και συγκροτούν το σεξ εντός της λογικής της φαλλικής κεντρικότητας κι εξουσίας. Τα ομόφυλα ζευγάρια δεν ξεφεύγουν ούτε από την εδαφικότητα που επιβάλλεται επί της επιθυμίας ούτε από την ενίσχυση και πίστη προς τις κατασταλτικές κοινωνικές σχέσεις εκ μέρους του ζευγαριού.

Η αποδόμηση της λογικής του ζευγαριού δεν υποδηλώνει απέχθεια για

τον έρωτα, αλλά μάλλον μια κριτική στον προσανατολισμό του έρωτα προς ένα συγκεκριμένο αντικείμενο. Πρέπει καμιά να τοποθετήσει τη μορφή-ζευγάρι εντός του συγκειμένου της πατριαρχίας, καθώς ο λεγόμενος «έρωτας» φτάνει σ' εμάς μέσω του μηχανισμού του φύλου. Η αποκήρυξη του ζευγαριού δεν σημαίνει την απόρριψη της παραάλητης, των ερωτικών επιστολών γραμμένων με μικρές καλλιγραφικές πένες, ή της αίσθησης του πεζοδρομίου ως τραμπολίνο. Μάλλον, η κριτική του ζευγαριού περιλαμβάνει την ανάλυση του τρόπου με τον οποίο η πατριαρχία επανακτά τη γυναικεία επιθυμία για αλληλεγγύη, εγγύτητα, πάθος, άρνηση, για την περίσταση, ως εδραίωση της φαλλικής εξουσίας και της συσσώρευσης του κεφαλαίου.

Ποια δεν θα κατέληγε σ' αυτό το συμπέρασμα: η πατριαρχία κι ο καπιταλισμός εμποδίζουν κάθε δυνατότητα να αγαπήσεις με έναν τρόπο που να σε απελευθερώνει από τη λογική του ζευγαριού ή την ίδια σου την καταπίεση. Η απελευθέρωση του έρωτα περιλαμβάνει την κατάργηση της πατριαρχίας και του καπιταλισμού. Καμιά δεν μπορεί να επιλέξει τη συμμετοχή ή την αποχή από αυτές τις δομικές σχέσεις, κι ο αγώνας εναντίον τους θα αποτελέσει ένα συλλογικό, ιστορικό εγχείρημα.

Σ' αυτό τον θλιβερό, θνητιγενή κόσμο, έχουμε πράγματι αισθήματα. Μερικές φορές κοιτάμε κάποιον και σκεφτόμαστε ότι τον έχουμε ερωτευτεί. Πρέπει να συνθίλψουμε τη ψευδαίσθηση ότι το ρομάντζο αποτελεί, ή θα αποτελέσει, τη λεωφόρο προς την απελευθέρωση. Πρέπει να απεκδυθούμε τις ρομαντικές σχέσεις ως μέσο με το οποίο ενδεχομένως να αποκτήσουμε πρόσβαση σε έναν κολύτερο κόσμο απ' αυτόν. Συνειδητοποιώντας πως οι οικονομίες και οι συμβάσεις τους αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι της συνεχιζόμενης ήπιας καταστροφής των ζωών μας, θα αφήσουμε πίσω μας όλα τα έως τώρα υπάρχοντα ζευγάρια. Καινούργιες και πιθανώς άγνωστες μορφές φεμινιστικής οργάνωσης εμφανίζονται ως το μόνο δυνατό σύνορο της αγάπης.

Προς όσες έχουν αποδεχτεί την μορφή-ζευγάρι ως απάτη, ως ανίκανη να επιτρέψει την κυκλοφορία της επιθυμίας, του πολέμου, του παιχνιδιού, κάνουμε τις ακόλουθες συστάσεις. Μην διαπράξετε σφάλμα: δεν υπερασπιζόμαστε μια υποκουλτούριαρική, ατομικιστική, life-style ή βιολονταριστική απάντηση στη μορφή-ζευγάρι, ούτε κατηγορούμε τις γυναίκες που πρέπει να παραμείνουν σε ζευγάρια για την υλική τους επιβίωση. Είμαστε, ωστόσο, δεσμευμένες στο πράττειν. Αυτές ίσως αποτελέσουν κάποιες από τις μορφές που θα πάρει ο αγώνας ενάντια στο ζευγάρι, συμπίπτοντας με ένα ευρύτερο κίνημα προς την κατάργηση των εαυτών μας ως γυναικών.

Ρίξτε εμμηνορροϊκό αίμα στα νυφικά. Στείλτε τίγρεις στα πάρτυ αρραβώνων.

Κάντε έρωτα. Τα πάντα μπορούν να είναι σεξ. Το σώμα είναι πλούσιο και πολυποίκιλο σε μέλη κι αισθήσεις. Τόσες πολλές εκστάσεις μένουν ακόμη να γίνουν αισθητές. Ξεφύγετε από τη γενετήσια οργάνωση της «σεξουαλικότητας».

Σπάστε τα ζευγάρια, όπως το περιγράφει η Solanas: «Το SCUM θα σπάσει τα ζευγάρια – εισβάλλετε ανάμεσα σε ανάμικτα (άντρας-γυναίκα) ζευγάρια, όπου κι αν βρίσκονται, και σπρώξτε τον έναν μακριά από τον άλλον»[5].

Απελευθερωθείτε από τη λαβή των μπράτσων του ζευγαριού (δηλαδή, την ερωτική φυλακή). Βγείτε από την εξώπορτα και αναμειχθείτε με το πλήθος. Βγείτε με φυτά και ζώα. Πηγάντε στο διάστημα. Αντικαταστήστε τη δυάδα, το ζευγάρι, τα δύο μισά που αποτελούν όλο με τρίτους, τέταρτους, νιοστούς όχι απαραίτητα-ανθρώπινους όρους: Οι τρεις τους κι αυτή η αγέλη λύκων κι αυτός ο θάμνος! η κομμούνα! το χιόνι! τα φλιτζάνια του τσαγιού! τα μαχαίρια! τα πλάσματα!

Ανατινάξτε τα περιεχόμενα του εραστή: Δεν ήθελα καθεαυτό να σε φιλήσω. Ήθελα τα πάντα για τα οποία υπήρξες η είσοδος: η μυρωδιά των πούρων, οι πύλες της πόλης που ανοίγουν για εμένα, το ινδικό φαγητό, το σπίτι της θείας σου στην εξοχή, η αίσθηση ότι μπορούσα να περπατάω με τα μάτια κλειστά και τίποτα δεν θα με τραυμάτιζε.

Βγείτε έξω για αντιελκυστικούς περιπάτους, μια αδιάφορη πλεύση που να δονείται απ' τα πάντα πέρα από το σεξ. Ή όπως το έγραψε ο Γκυ Οκενγκέμ, «...αν φεύγω απ' το σπίτι μου κάθε βράδυ για να βρω έναν άλλο queer σεργιανίζοντας στα μέρη όπου αράζουν κι άλλοι queer, δεν είμαι τίποτα παρά ένας πρόλετάριος της επιθυμίας μου, ο οποίος δεν απολαμβάνει πια τον αέρα ή τη γη, και του οποίου ο μαζοχισμός έχει υποβαθμιστεί σε μια γραμμή συναρμολόγησης. Σε όλη μου τη ζωή, έχω γνωρίσει πραγματικά μόνο αυτό που δεν προσπαθούσα να αποπλανήσω»[6].

Αναζωογονήστε άλλους τρόπους κοινωνικής οργάνωσης με αγάπη κι ερωτισμό. Κάντε ένα σεμινάριο, μια ομάδα ανάγνωσης, ένα πολιτικό κόμμα, μια συμμορία, έναν βραχόκηπο περισσότερο ικανοποιητικό απ' ό,τι θα μπορούσαν ποτέ να είναι δύο άτομα σ' ένα κρεβάτι. Αγαπήστε με τέτοιο τρόπο σαν «να εξοντώνετε τις φθαρμένες, νευρωτικές κι εγωιστικές κατηγορίες του υποκειμένου και του αντικειμένου», όπως προτείνει ο Mario Mieli[7].

Διερευνήστε και αμφισβητήστε τους τρόπους με τους οποίους η λογική του ζευγαριού δομεί τις οικογένειες. Αναθεωρήστε τα όρια της οικογένειας και ποιους επισκεπτόμαστε στις διακοπές. Επανεξετάστε τους κοινωνικούς δεσμούς έξω από τον δεσμό του ζευγαριού, τους δεσμούς αίματος, τους νομικούς δεσμούς.

Φτιάξε αυτόνομους φεμινιστικούς χώρους όπου οι γυναίκες παράγουν τη δική τους πράξη και λόγο. Εξορίστε τη μεσολάβηση των σχέσεων μεταξύ γυναικών από τους άντρες. Αποτρέψτε μια και μόνη σχέση να αλλοτριωθεί από τις διαδικασίες που συνεισφέρουν στην απελευθέρωση και την κατάργηση του καπιταλισμού και της πατριαρχίας. Μην αφήστε κανέναν μεμονωμένο δεσμό να

σταθεί στον δρόμο της φιλίας, της οργάνωσης και της ανάπτυξης των ταξικών συμφερόντων.

Κάνε κατανοητή τη κίνηση της ιστορίας και το επαναστατικό πράττειν ως τη μόνη δυνατή ερωτική ιστορία.

Δεν θρηνούμε την αποσύνθεση της μορφής-ζευγάρι. Θέλουμε να τη σκεφτόμαστε ως ευλογία, ως δώρο από το μέλλον. Θεωρούμε την κατάργηση του γκόμενου και του συζύγου ως τμήμα του ιστορικού κινήματος που θα υπερβεί τον καπιταλισμό και την πατριαρχία. Όπως έχει γράψει η συντρόφισσα Ντομινίκ Καραμαζώφ, ο αστερισμός των κοινωνικών σχέσεων μετά τον καπιταλισμό θα πάρει έναν δραστικά διαφορετικό χαρακτήρα: «Καθώς ο κομμουνισμός γενικεύει την ελεύθερη πρόσβαση στα αγαθά, και μεταξύ άλλων μετασχηματίζει κι αυξάνει τον διαθέσιμο για ζωή χώρο, καταστρέφει τα θεμέλια και την οικονομική λειτουργία της οικογένειας. Επίσης, καθώς αποτελεί την πραγματοποίηση της ανθρώπινης κοινότητας, καταστρέφει την ανάγκη για εύρεση ενός καταφυγίου εντός εκείνης της κοινότητας»[8]. Ως ιστορικώς οριοθετημένη σχέση, οι εσωτερικές αντιφάσεις της μορφής-ζευγάρι μια μέρα θα φτάσουν στην κατάληξη τους, κι ο έρωτας δεν θα γνωρίζει πλέον την εδαφικότητα των υποσχέσεων, του φύλου ή του αντικειμένου. Μαζί με τους αγώνες μας στους δρόμους και στα τυπογραφικά πιεστήρια, ανοίγουμε ένα επιπλέον μέτωπο ενάντια στο ζευγάρι. Ο φεμινιστικός αγώνας παραμένει ένας πάντα γοητευτικός ορίζοντας μπροστά μας.

Έζωσα το αγόρι μου με αυτοσχέδια εκρηκτικά και το ανατίναξα. Οι σάρκες του απλώθηκαν παντού. Το ίδιο κι η τρυφερότητά μου. Βαρέθηκα τον έρωτα. Ας ερωτευτούμε την πολιτική.

Σημειώσεις:

1. [Σ.τ.Μ.]: Ως μπουρλέσκ χαρακτηρίζεται ένα καλλιτεχνικό έργο το οποίο αποσκοπεί να προκαλέσει γέλιο είτε παρουσιάζοντας ως καρικατούρες τα υποκείμενά του είτε διακωμωδώντας κάποιο άλλο σοβαρό καλλιτεχνικό έργο. Ο ίδιος ο όρος προέρχεται από την ιταλική λέξη *burla* που σημαίνει χλευασμός.
2. Valerie Solanas, SCUM Manifesto, εκδόσεις Verso Books, 2004, σελ. 48.
3. [Σ.τ.Μ.]: Στίχοι από το τραγούδι Every Breath You Take των Police. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο ίδιος ο Sting, ο οποίος έγραψε τους στίχους, έχει δηλώσει: «Ξύπνησα στη μέση της νύχτας μ' αυτή τη φράση [κάθε ανάσα που παίρνεις, κάθε κίνηση που κάνεις] στο κεφάλι μου, έκατσα στο πιάνο κι έγραψα [το τραγούδι] σε μισή ώρα. Η μελωδία είναι γενική, ένα αμάγαλμα από εκατοντάδες άλλες, αλλά οι λέξεις είναι ενδιαφέρουσες. Ακούγεται σαν ένα παρηγορητικό ερωτικό τραγούδι. Εκείνη τη στιγμή δεν συνειδητοποίησα το πόσο σκοτεινό ήταν. Νομίζω ότι σκεφτόμουν [όταν το έγραφα] τον Μεγάλο Αδερφό, την επιτήρηση και τον έλεγχο» και «Νομίζω ότι το τραγούδι είναι πολύ, πολύ σκοτεινό κι άσχημο, και οι άνθρωποι το έχουν στην πραγματικότητα παρερμηνεύσει ως ένα πράσινο, ερωτικό τραγουδάκι, ενώ είναι περίπου το αντίθετο».
4. Αντονέν Αρτώ, Για να Τελειώνουμε με την Υπόθεση του Θεού, εκδόσεις Αιγάλεως.
5. Valerie Solanas, ó.π., σελ. 72.
6. Γκυ Οκενγκέμ, Οι Άλλοπαρμένοι Κώλοι, εκδόσεις Τοποθόρος.
7. Mario Mieli, Homosexuality and Liberation: Elements of a Gay Critique, εκδόσεις Gay Men's Press, 1980, σελ. 56.
8. Ντομινίκ Καραμαζώφ, Η Μιζέρια του Φεμινισμού, εκδόσεις Ελεύθερος Τύπος, 1987.

To άρθρο «Against the Couple-Form» βρίσκεται στο πρώτο τεύχος του queer φεμινιστικού περιοδικού LIES. Συγγραφείς του άρθρου είναι οι Clémence X. Clementine και συνεργάτιδες από την Infinite Venom Girl Gang, και δημοσιεύτηκε στον πρώτο τόμο του περιοδικού το 2012.

*H μετάφραση είναι από τη σελίδα 2008-2012
(<https://2008-2012.net/>) τον Μάιο του 2016*

phreaks
★ Και τα μιαλά στα καγκέλα

ΠΑΡΟΥΤΣΑΔΙΚΟ'
ΚΑΤΑΛΗΨΗ

Δαβάκη 20, Χαϊδάρι
paroutsadiko.espblogs.net